

NBA
Het Bestuur
Postbus 7984
1008 AD Amsterdam

Betreft: Reactie consultatiedocumenten NOCLAR
Consultatie-wet-en-regelgeving@nba.nl

Nieuwegein, 23 maart 2018

Geachte collegae,

Met veel belangstelling heeft het SRA-bestuur kennisgenomen van de volgende consultatiedocumenten die verband houden met NOCLAR, te weten:

- Consultatiedocument NV NOCLAR
- Nadere voorschriften NOCLAR met in par. 4 de opgenomen 5 consultatievragen d.d. 9 februari 2018
- Toelichting behorende bij de Nadere voorschriften NOCLAR d.d. 9 februari 2018
- Stappenplan voor de accountant bij niet-naleving cliënt (controle-opdrachten)
- Stappenplan voor de accountant bij niet naleving cliënt (overige opdrachten)
- Stappenplan voor de accountant bij niet naleving in eigen organisatie (seniorpositie)
- Stappenplan voor de accountant bij niet naleving in eigen organisatie (geen seniorpositie)
- Aanpassingen vertaling Standaarden NV COS in verband met 'Non-Compliance with Laws and Regulations' (NOCLAR) , exclusief Standaard 4410, d.d. 9 februari 2018 met onder par. 5. de opgenomen 7 consultatievragen.

Op het consultatiedocument inzake de aanpassingen van Standaard 4410 COS in verband met 'Non-Compliance with Laws and Regulations' (NOCLAR) geven we een afzonderlijke reactie.

Het SRA-bestuur is van mening dat de behandelde materie in bovenstaande documenten van groot belang is voor zowel de maatschappij als het beroep. Op een aanzienlijk aantal onderdelen hebben wij echter fundamentele bezwaren tegen de voorstellen in hun huidige vorm. Gezien het belang van de voorstellen en de ernst van onze fundamentele bezwaren is het SRA-bestuur van mening dat ingrijpende herziening van de voorstellen noodzakelijk is en daarmee her-consultatie in de rede ligt.

Allereerst zullen wij deze bezwaren toelichten. Vervolgens geven wij onze reactie op de Consultatievragen uit de documenten, waaronder ook een aantal opmerkingen bij diverse artikelen van de voorgestelde regelingen, zoals gevraagd bij vraag 5.

A. Fundamentele bezwaren

De voorliggende voorstellen zijn gebaseerd op de in 2016 gepubliceerde herziening van internationale standaarden van zowel de IESBA als de IAASB. Bij de internationale consultatieprocedure heeft SRA gesteld, dat meldingen van schendingen van wet- en regelgeving door een accountant aan een bevoegde instantie wettelijk geregeld moeten worden, en dus niet in de Code of Ethics.

Wij stellen vast, dat de IESBA in de definitieve aanpassing van de Code of Ethics verder gaat dan dit uitgangspunt en – onder bepaalde voorwaarden – een dergelijke melding gepast acht, en dat de voorgestelde NV NOCLAR de IESBA hierin volgt. Daarbij is het niet duidelijk op welke meldingen een en ander betrekking heeft.

Naar onze mening kan aan twee soorten meldingen worden gedacht, namelijk:

- Melding door de accountant in situaties waarin de cliënt tekort schiet in het doen van een wettelijk verplichte melding
- Overige meldingen door de accountant (die niet gebaseerd zijn op enige wettelijke meldplicht).

Het SRA-bestuur blijft, ook na kennisneming van de definitieve internationale standaard, van mening dat regeling van beide soorten meldingen door de accountant in de beroepsregelgeving ongewenst is. Het is aan de wetgever eventuele meldingsplichten te regelen. Wij kunnen ons voorstellen dat de NBA een discussie over dit onderwerp entameert, die zou kunnen leiden tot voorstellen voor aanpassing van wetgeving.

Een en ander vormt een kernbezwaar van SRA tegen de voorgestelde NV NOCLAR, die gebaseerd is op de – naar onze mening ongewenste – uitwerking van de meldingsplicht in de internationale standaarden.

Echter, uitgaande van deze standaarden, stellen wij daarnaast vast dat de voorstellen in de consultatiedocumenten op een aantal essentiële aspecten verder gaan dan de internationale standaarden. Wij merken daarbij op, dat deze Nederlandse “plussen” slechts ten dele in de toelichting zijn opgenomen. Het betreft de volgende aspecten:

1 Afwijkende structuur NV NOCLAR

De internationale standaard bestaat uit regelgeving voor de accountant in public practice en voor de accountant in business. De NV NOCLAR daarentegen bevat regelgeving inzake niet-naleving bij de organisatie en bij een cliënt. Alle gevolgen van deze andere indeling zijn moeilijk te overzien en zijn in de toelichting bij de NV NOCLAR slechts ten dele toegelicht.

Wij voorzien onder meer de volgende gevolgen:

1. De NOCLAR-regelgeving voor de eigen organisatie geldt ook voor de openbaar accountant. Dit betekent dat een afwijking van de accountants-regelgeving onder de NV NOCLAR valt, waardoor een ongewenste inconsistentie ontstaat met de accountants-regelgeving in de EU-verordening, Wta, Bta, NVKS etc. Dit uit zich bijvoorbeeld in mogelijk dubbele meldplicht en de term senior-accountant, die niet past binnen de overige accountants-regelgeving.
2. De NOCLAR-regelgeving voor de cliënt geldt ook voor accountants die actief zijn, bijvoorbeeld als consultant of belastingadviseur. Een accountant/belastingadviseur moet volgens de NV NOCLAR handelen bij schending van de belastingwetgeving door een cliënt; de internationale standaard beperkt verplichtingen tot de openbaar accountant.

Bij beide genoemde gevolgen is sprake van een bredere scope dan de internationale standaard voorschrijft.

Wij dringen erop aan in de definitieve standaard dezelfde systematiek te kiezen als in de internationale standaard.

2 Acute dreiging (paragraaf 2 NV NOCLAR)

De NV NOCLAR verplicht accountants bij een acute dreiging van aanzienlijke schade, de niet-naleving direct te melden aan een bevoegde instantie. Aanzienlijke schade heeft volgens de definitie mede betrekking op schade voor de cliënt. De internationale standaard kent een vergelijkbare bepaling, maar het begrip aanzienlijke schade betreft hier niet schade voor de cliënt waardoor de grens voor dit type melding hoger ligt. Voorts geeft de internationale standaard aan, dat een dergelijke melding zal plaatsvinden bij uitzonderlijke omstandigheden.

De term “acute dreiging” wordt in de NV NOCLAR niet gedefinieerd, waardoor onduidelijk is wanneer de accountant dit zeer zware middel moet toepassen. De bepaling verplicht de accountant zeer snel te handelen, hetgeen ertoe kan leiden dat de volgens de fundamentele beginselen vereiste zorgvuldigheid ernstig in het gedrang kan komen. Hierbij speelt ook een rol, dat de kennis en kunde van de accountant inzake wet- en regelgeving in voorkomende gevallen beperkt kan zijn.

Wij dringen erop aan, de bepaling over acute dreiging te herredigeren in lijn met de internationale standaard, zodat het aantal situaties waarin dit aan de orde is wordt beperkt.

3 Verdergaande actie accountant (artikel 11, resp. 17 NV NOCLAR)

De NV NOCLAR verplicht de accountant bij een onvoldoende reactie van de eigen organisatie c.q. cliënt, redelijkerwijs te nemen maatregelen te treffen, in bepaalde omstandigheden. Uit de toelichting bij de NV NOCLAR blijkt dat maatregelen o.a. zijn: melding aan een bevoegde instantie en opzeggen van de opdracht. De formulering van de betreffende bepalingen leidt ertoe, dat de bepaling een duidelijk ruimere verplichting behelst dan de internationale standaard.

Dit kan als volgt worden toegelicht:

- In de internationale standaard ligt de nadruk erop dat sprake moet zijn van “in het algemeen noodzakelijk” en “aanzienlijke schade”. In het zinsverband van de NV NOCLAR ontbreekt deze nadruk. Overigens zij opgemerkt, dat bij de definiëring van “aanzienlijke schade” niet duidelijk is of dit een absoluut of relatief begrip is en ook hier in de internationale standaard de cliënt buiten dit begrip valt.
- In de internationale standaard is sprake van een afweging van een aantal omstandigheden. De Nederlandse standaard is geformuleerd als “of”-bepaling, waardoor zodra aan één van de genoemde omstandigheden is voldaan, het nemen van maatregelen door de accountant vereist is. In de internationale standaard is duidelijk sprake van overwegen om actie te nemen; dit blijkt ook uit een bepaling die vergelijkbaar is met het toepassen van het conceptueel raamwerk (vgl. bijv. 225.28). In feite wordt hier een afweging gevraagd van enerzijds het belang van geheimhouding dat een fundamenteel beginsel is voor de accountant, en anderzijds het publiek belang. Melding aan een bevoegde instantie komt alleen aan de orde als het noodzakelijk is in het kader van het publiek belang en de genoemde omstandigheden daartoe aanleiding geven.

In de toelichting worden diverse bevoegde instanties genoemd, waaronder de FIOD en de Belastingdienst. Hieruit blijkt dat de NBA blijkbaar beide soorten meldingen, eerder genoemd in deze brief (pagina 2), denkbaar acht.

Wij dringen erop aan, de bepalingen inzake verdergaande actie van de accountant te herredigeren en daar een bepaling, vergelijkbaar met het conceptueel raamwerk aan toe te voegen, zodanig dat de internationale standaard wordt gevolgd. Voorts moet ons inziens worden heroverwogen welke invulling moet worden gegeven aan het begrip “bevoegde instantie”.

4 Duidelijk onbetekenend (art 4, lid 1 NV NOCLAR)

De NV NOCLAR geeft aan, dat de accountant kan afzien van verdere actie als de niet-naleving van wet- en regelgeving duidelijk onbetekenend is. Een definitie ontbreekt. Voor de accountantspraktijk gaat het hier om een belangrijke grens, omdat bij overschrijding daarvan verdere actie van de accountant wordt vereist. Een betere duiding hiervan is daarom zeer van belang. De internationale standaard spreekt in dit verband over “clearly inconsequential”. Deze Engelse terminologie lijkt de grens voor het ondernemen van verdere actie hoger te leggen dan de Nederlandse vertaling. Wij merken op dat in de toelichting wordt gesproken over “een proactieve houding van de accountant”, waardoor de indruk wordt versterkt, dat de grens voor verdergaande actie laag ligt.

Wij bevelen aan de term te vertalen met: “duidelijk zonder ernstige gevolgen”, waardoor wordt aangesloten op de internationale standaard en voorts de toelichting inzake proactieve houding aan te passen.

Samenvattend is een kernbezwaar van het SRA-bestuur, dat melding aan bevoegde instanties alleen zou moeten plaatsvinden op basis van een wettelijke verplichting die geldt voor de accountant. Los daarvan stellen wij vast dat de NV NOCLAR op een viertal aspecten – wellicht onbedoeld - verder gaat dan de internationale standaard en dringen wij erop aan nauw bij deze standaard aan te sluiten.

Overigens hebben wij nog een fundamenteel bezwaar inzake de plaats binnen de regelgeving van de NV NOCLAR. Naar onze mening is sprake van een lappendeken van regelgeving.

Er is voor gekozen de NOCLAR-regelgeving onder te brengen in aparte nadere voorschriften, de NV NOCLAR, die volgens de toelichting een uitwerking vormen van de VGBA-beginselen ‘integriteit’ en ‘professionaliteit’. De redenen voor deze keuze zijn voor het SRA-bestuur niet duidelijk. De structuur van regelgeving is voor accountants in de praktijk, met name de kleinere praktijk, moeilijk toegankelijk. Dit blijkt onder meer uit de complexe structuur van het regelgevende bouwwerk, de omvang van de stukken en de veelheid van verwijzingen. Een voorbeeld hiervan is de overlapping en onduidelijke verhouding tussen de voorgestelde NV NOCLAR en Standaard 250.

Wij dringen erop aan de NOCLAR-bepalingen in de VGBA en/of de NVCOS op te nemen.

Daarnaast hebben wij nog de volgende opmerkingen:

1. De koppeling van de NV NOCLAR aan de beginselen integriteit en professionaliteit sluit niet aan bij de tekst van deze VGBA-artikelen. Overigens valt op, dat in de toelichting meermalen gesproken wordt over bedreiging (in de zin van de VGBA) maar dat deze term in de NV NOCLAR niet wordt gehanteerd, waardoor onduidelijk is of bij een relevante niet-naleving al dan niet sprake is van een bedreiging in de zin van de VGBA.
2. In de toelichting van de NV NOCLAR wordt gesteld, dat meldingen door de accountant aan bevoegde instanties passen binnen de uitzonderingen op de geheimhoudingsplicht maar er wordt niet nader toegelicht op grond waarvan dit wordt gesteld. Het is ons inziens essentieel, dat uitzonderingen op de geheimhoudingsplicht helder zijn om de verantwoordelijkheid van de accountant terzake duidelijk te maken. In de formulering van de artikelen inzake melding aan bevoegde instanties moet dan ook sprake zijn van een verplichting. Overwogen kan worden in art. 16 VGBA de uitzondering te expliciteren (zoals in de internationale regelgeving wel gebeurt).
3. De verhouding tussen de NOCLAR-regelgeving en de regelgeving inzake fraude is niet duidelijk. Verder kan de vraag worden gesteld of nog lopende discussies rond het thema fraude nog invloed kunnen/moeten hebben op de NOCLAR-regelgeving.

B. Reactie inzake opgenomen vragen in Consultatiedocument Nadere voorschriften NOCLAR

We willen hierbij benadrukken dat de reactie op onderstaande consultatievragen grotendeels reeds gegeven is in de hiervoor bij A. opgenomen Fundamentele bezwaren. De onderstaand opgenomen punten c.q. bezwaren hebben betrekking op alle consultatievragen. Indien van toepassing wordt per vraag een specifieke, additionele reactie opgenomen.

1. Kunt u aangeven of de NV NOCLAR doelmatig en uitvoerbaar zijn ?

Doelmatigheid:

a. Kunnen accountants door het toepassen van de NV NOCLAR voldoende bijdrage leveren aan het naar behoren afhandelen of voorkomen van een relevante niet-naleving door de eigen organisatie of cliënt ?

Reactie:

Aanvullend verwijzen wij hierbij specifiek naar hetgeen bij de Fundamentele bezwaren onder punt 2 Acute dreiging staat opgenomen, over de in acht te nemen zorgvuldigheid in relatie tot de kennis en kunde van de accountant inzake wet- en regelgeving. Doordat de structuur van de NV NOCLAR moeilijk toegankelijk is en de in de consultatie voorgenoemde stappenplannen vanuit een theoretisch uitgangspunt zijn weergegeven, zullen accountants in de praktijk – met name accountants van kleinere kantoren – hieraan weinig houvast kunnen vinden.

Mede vanwege de afwijkende structuur (zie Fundamenteel bezwaar 1) en het ontbreken van een nadere uiteenzetting van het begrip “acute dreiging” zal de huidige vorm van de NV NOCLAR niet het gewenste resultaat effectueren, hetgeen wordt beoogd: indien er sprake is van acute dreiging en aanzienlijke schade bij de eigen organisatie of cliënt dient er door de accountant gemeld te worden.

Gevraagd wordt om meer concrete indicatoren, herkenningselementen, situatieschetsen in de Toelichting op de NV NOCLAR op te nemen, opdat accountants zich hierin kunnen verplaatsen en de NV NOCLAR daadwerkelijk effectief zullen toepassen.

De afwijkende structuur van NV NOCLAR en de ‘verwevenheid’ met enerzijds de door de eigen praktijk na te leven regelgeving (in de Wta, Bta, NVKS), en anderzijds bij het verlenen van professionele diensten aan cliënten van toepassing zijnde regelgeving (met name NV COS), maakt het voor de accountant moeilijk te beoordelen welke follow-up van hem bij niet-naleving door de eigen organisatie of cliënt wordt verwacht. De NV NOCLAR richt zich op personen (accountants) doch daadwerkelijke toepassing hiervan zal mede afhankelijk zijn van de aard en omvang van de accountantspraktijk. Een praktijk met 6 medewerkers en 1 accountant is immers niet te vergelijken met een omvangrijk kantoor met een OOB-vergunning. Hiermee wordt in de NV NOCLAR geen rekening gehouden.

SRA behartigt het belang van het uitvoering geven aan de maatregelen, opgenomen in het Rapport ‘In het publiek belang; het kan echt beter’; en daarmee ook het belang ten aanzien van de verwachtingen van de maatschappij ten opzichte van de accountant bij situaties als fraude en continuïteit bij de cliënt. De verwachtingen die nu door de inwerkingtreding van de NV NOCLAR mogelijk gecreëerd (kunnen) worden, dienen derhalve zeer goed gemanaged te worden. We willen immers de situatie voorkomen dat er bij onze stakeholders geen verwachtingskloof ontstaat. Essentieel is in de communicatie rond NOCLAR te benadrukken dat bij het uitvoeren van de controle van een jaarrekening, het signaleren van niet-naleving voor de accountant geen vereiste is.

Inzake meldingen aan bevoegde instanties zijn in de NV NOCLAR noch in de Toelichting hierop verdere aanwijzingen opgenomen; overigens geldt dit ook voor de internationale standaard. Een dergelijke melding zal in ieder geval moeten voldoen aan alle eisen die kunnen worden gesteld aan een mededeling van de accountant. In het kader van aanwijzingen over de strekking en inhoud van melding zou onder meer kunnen worden gedacht aan de volgende aspecten: soort

melding (vergelijk pagina 1 van deze brief), stadium van de melding, visie van de organisatie of cliënt terzake, en een zorgvuldige beschrijving van de bevindingen van de accountant (waaronder de beperkingen).

Het ligt voor de hand te verwachten dat accountants bij toepassing van de NOCLAR-regelgeving veelal consultatie zullen moeten toepassen, intern binnen de eigen organisatie dan wel met externe deskundigen waaronder juristen. Inzake toepassing van deze consultatie zijn in de NV NOCLAR noch in de toelichting hierop verdere aanwijzingen opgenomen; overigens geldt dit ook voor de internationale standaard.

In de praktijk zal bij accountants naar verwachting sterk behoefte zijn aan deze aanwijzingen. Ons inziens moet overwogen worden in de regelgeving hieraan aandacht te besteden.

Uitvoerbaarheid

- b. Passen de voorgeschreven stappen bij de mogelijkheden die een accountant gewoonlijk heeft om anderen binnen de eigen organisatie of de cliënt er toe te bewegen een relevante niet-naleving in behandeling te nemen en naar behoren af te handelen of zelfs te voorkomen?**

Voor een nadere beantwoording hiervan verwijzen wij naar de reactie opgenomen bij consultatievraag 4.

Daarnaast kan de vraag worden gesteld op welke wijze de NV NOCLAR van toepassing zijn op accountants die als groepsaccountant (COS 600-opdrachten) optreden. Gelden deze Nadere Voorschriften dan alleen voor de Nederlandse groepsonderdelen en niet voor die in het buitenland of voor beide?

- c. Worden daartoe de juiste stappen voorgeschreven?**

Zie reactie bij consultatievraag 4.

- d. Zijn andere stappen meer aangewezen?**

Zie reactie bij consultatievraag 4.

- e. Ontbreken stappen?**

Zie reactie bij consultatievraag 4.

- 2. Kunt u zich vinden in de voorgestelde ingangsdatum ?**

Gezien de aard van de onder A. opgenomen Fundamentele bezwaren en de impact van invoering van deze regelgeving op de accountant c.q. zijn praktijk waarin hij werkzaam of waaraan hij verbonden is, is de beoogde ingangsdatum van 1 januari 2019 te vroeg.

De datum van inwerkingtreding van de NV NOCLAR wordt feitelijk bepaald door het moment waarop in deze regelgeving duidelijkheid is gegeven over de in dit schrijven opgenomen reactie.

- 3. De voorstellen voor het overgangsrecht gaan ervan uit dat de wijzigingen in de NV COS ook van toepassing zijn op een niet-naleving die voor 1 januari 2019 geconstateerd wordt maar pas na die datum is afgehandeld (derde bullet). Voorziet u problemen bij deze overgangsbepaling?**

Nee

4. Helpen de 'NOCLAR stappenplannen' u bij het begrijpen van de NV NOCLAR en naar verwachting ook bij het toepassen van de NV NOCLAR in de praktijk ?

I Indeling stappenplannen – Algemeen

De indeling van / het overzicht in het stappenplan is nu ingedeeld in

- Algemeen handelen
- Specifiek handelen

Overeenkomstig de animatie op de NBA-site en par. 3 (Hoofdpijnen van de regeling) ligt een volgende hoofdingdeling meer voor de hand:

- a. Inzicht krijgen
- b. Overtreding intern melden of bespreken
- c. Aandringen op maatregelen
- d. Beoordeling reactie
- e. Eigen passende actie ondernemen waaronder melden bij bevoegde instantie

a. staat nu onder Algemeen handelen en b. t/m e. onder Specifiek handelen

II NOCLAR Stappenplan Handelen bij niet-naleving cliënt: controleopdracht

a. *Verwezen wordt naar de 3^e bullet bij Specifiek handelen:*

Waarom worden alleen eindverantwoordelijke accountants van buiten de cliënt geïnformeerd en niet andere eindverantwoordelijke professionals ?

III NOCLAR Stappenplan Handelen bij niet-naleving cliënt: niet-controleopdracht

a. *Verwezen wordt naar de 1^e bullet bij Specifiek handelen:*

“Bespreek niet naleving met direct leidinggevende” staat hier opgenomen. Waarom staat hier niet (net als bij Stappenplan niet-naleving cliënt: controleopdracht): “Bespreek relevante niet naleving met management dan wel met de met governance belaste personen?”

b. *Verwezen wordt naar passage na de 3^e bullet bij Specifiek handelen:*

Onderscheid Specifiek Handelen accountant bij niet-naleving cliënt controleopdracht versus niet controleopdracht.

Waarom is in dit stappenplan het onderdeel ‘Beoordelen of cliënt passend reageert?’ niet opgenomen? Bij de andere stappenplannen Cliënt controleopdracht en Eigen organisatie is deze beoordeling immers ook opgenomen.

IV NOCLAR Stappenplan Handelen bij niet-naleving wet- en regelgeving (NOCLAR) in eigen organisatie door accountants: senior-positie

a. *Verwezen wordt naar de 1^e bullet bij Specifiek handelen:*

“Bespreek niet naleving met direct leidinggevende” staat hier opgenomen. Waarom staat hier niet (net als bij Stappenplan niet-naleving cliënt: controleopdracht): “Bespreek relevante niet naleving met “.

5. Heeft u andere opmerkingen bij de NV NOCLAR, de toelichting of de NOCLAR stappenplannen?

Met betrekking tot de opmerkingen bij de NV NOCLAR – artikelsgewijs – verwijzen we naar bijlage 1.

C. Reactie op opgenomen consultatievragen in Aanpassingen vertaling Standaarden NV COS in verband met NOCLAR

1. Heeft u specifieke opmerkingen bij de vertaling van de wijzigingen in Standaard 250 en de vertaling van de wijzigingen in de andere Standaarden ?

Verwezen wordt naar de Fundamentele bezwaren opgenomen onder A.
Voor de volledigheid citeren wij het betreffend bezwaar:

“Overigens hebben wij nog een fundamenteel bezwaar inzake de plaats binnen de regelgeving van de NV NOCLAR. Naar onze mening is sprake van een lappendeken van regelgeving.

Er is voor gekozen de NOCLAR-regelgeving onder te brengen in aparte nadere voorschriften, de NV NOCLAR, die volgens de toelichting een uitwerking vormen van de VGBA-beginselen integriteit en professionaliteit. De redenen voor deze keuze zijn voor het SRA-bestuur niet duidelijk. De structuur van regelgeving is voor accountants in de praktijk, met name de kleinere praktijk, moeilijk toegankelijk. Dit blijkt onder meer uit de complexe structuur van het regelgevende bouwwerk, de omvang van de stukken en de veelheid van verwijzingen. Een voorbeeld hiervan is de overlapping en onduidelijke verhouding tussen de voorgestelde NV NOCLAR en Standaard 250”.

Wij dringen erop aan de NOCLAR-bepalingen in de VGBA en/of de NVCOS op te nemen.

2. Reactie op consultatievragen 2 tot en met 7:

Voor de reactie op deze vragen wordt verwezen naar de Fundamentele bezwaren en de beantwoording van de consultatievragen opgenomen onder B.

Tot slot

Gezien onze fundamentele bezwaren tegen de voorliggende voorstellen verzoeken wij om overleg over het proces van totstandkoming van de definitieve NOCLAR-regelgeving.

Met collegiale groet,
Namens het SRA-bestuur,

Paul Dinkgreve RA
voorzitter

Bijlage 1: Opmerkingen bij de NV NOCLAR, de toelichting of de NOCLAR stappenplannen

Bijlage 1: Opmerkingen bij de NV NOCLAR, de toelichting of de NOCLAR stappenplannen

Artikelsgewijs worden nog de volgende andere opmerkingen geplaatst:

Par. 1 Algemene bepalingen:

Artikel 1 Definities

- 'Relevante niet-naleving' : geïdentificeerde niet-naleving van wet- en regelgeving
een mogelijke niet-naleving van wet- en regelgeving
een dreigende niet-naleving van wet- en regelgeving

Het onderscheid in gradatie van niet-naleving wordt niet in de NV NOCLAR nader toegelicht. Gevraagd wordt om hierin verduidelijking aan te brengen.

- Aanzienlijke schade: Dit begrip omvat, zoals al bij 'Acute dreiging' gesteld, mede de cliënt. Opvallend is dat in de internationale standaard voor de openbaar accountant in 225.26 en 225.50 de cliënt wordt genoemd, maar in 225.34 (slaat op meldingen aan bevoegde instantie) en 225.36 en 225.54 (slaat op melding bij acute dreiging) niet. Een vergelijkbare opmerking geldt voor de accountant in business. Door het opnemen van de cliënt c.q. de eigen organisatie in de definitie is sneller sprake van een aanzienlijke schade. De vraag is of dit terecht is. Dit is met name van belang in de kleinere accountantspraktijk.

Artikel 2

Dit artikel is een voorbeeld van hetgeen onder de Fundamentele bezwaren inzake de Afwijkende structuur, alsmede hetgeen als reactie op consultatievraag 2 (verwijzing logisch?) is aangegeven.

Waarom worden in de aanhef van dit artikel niet de gelijke bewoordingen als in de Wta, Bta, NVKS c.q. NV COS 250 gehanteerd? Nu worden voor gelijke situaties andere bewoordingen gebruikt, die – zie opmerking bij artikel 1 inzake gradaties van niet-naleving – tot onduidelijkheden voor de accountant zullen leiden.

Lid b van dit artikel tracht voorbeelden te geven inzake verplichte melding. Deze zijn echter heel 'rekkelijk'. Wat is 'van fundamenteel belang voor de operationele aspecten'? Waar ligt de grens voor fundamenteel en niet fundamenteel? Het begrip is niet gedefinieerd. Een accountant heeft per definitie beperkte kennis en kunde op operationele aspecten.

Artikel 3

Hoe dient een accountant "inzicht te verkrijgen dat voor de verdere toepassing van deze nadere voorschriften noodzakelijk is"?

Artikel 4:

- Lid 1: Wanneer is relevante niet-naleving onbetekenend? Verwezen wordt naar de Fundamentele bezwaren
- Lid 2 is vaag geformuleerd; op grond van redelijke verwachtingen mag een accountant er van uitgaan dat de andere accountant de relevante niet-naleving oppakt en afhandelt. Doch wat wordt verstaan onder 'op passende wijze'? Hoe ver reikt nu de eigen verantwoordelijkheid van de accountant? Hoe ver moet de accountant hierin gaan?
- Lid 3: Welk ander voorbeeld dan Wwft is te geven t.a.v. de geheimhoudingsplicht naar cliënt? En welke mogelijke 'zwaarwegende belangen' kunnen een rol spelen?

Artikel 5

In de toelichting op dit artikel wordt sterk verwezen naar de Wet Huis voor klokkenluiders (Whvk), die onder meer ingaat op de rechtsbescherming voor de klokkenluider en het voorkomen van benadeling in de vorm van ontslag, demoties, het onthouden van promoties, Deze regelgeving is van toepassing op kantoren met meer dan 50 fte. Veel accountantskantoren hebben deze omvang niet.

In hoeverre is deze dan op hen van toepassing? Op welk (hellend?) vlak bevindt de accountant zich als hij NOCLAR toepast omdat de interne procedures van het eigen kantoor hierin niet adequaat zijn? Is het wel reëel van de accountant te verwachten dat de verantwoordelijkheid inzake nakoming van NOCLAR bij de accountant zelf en niet bij de organisatie ligt?

Artikel 6

Welke bevoegde instanties kennen we? Is hier een overzicht van? Verwezen wordt naar de Fundamentele bezwaren onderdeel 3 die ook op dit artikel van toepassing is.

Par. 3 Relevante niet-naleving bij de eigen organisatie – artikel 7 t/m 11

Deze artikelen zijn alleen van toepassing bij een relevante niet-naleving bij de eigen organisatie. Deze regelgeving is reeds in de Wta, Bta en NVKS opgenomen. Verwezen wordt naar de fundamentele bezwaren.

Artikel 7

Lid 1 van artikel 7 is strijdig met lid 2b. Lid 1 zou moeten worden aangevuld met de tekst: “tenzij zwaarwegende belangen zich hiertegen verzetten”.

Par. 4 Relevante niet-naleving bij een cliënt

Artikel 12

Verwezen wordt naar hetgeen bij artikel 4 inzake ‘Zwaarwegende belangen’ staat opgemerkt.

Artikel 16

Verwezen wordt naar de Fundamentele bezwaren. Deze regelgeving gaat verder dan de standaarden van zowel de IESBA als de IAASB. Dit artikel is alleen van toepassing op een accountant met een controleopdracht en niet op een accountant met een niet-controleopdracht. “Het kan echter zo zijn dat de NV COS hem wel verplichten de reactie van zijn cliënt te beoordelen”. Hiervoor wordt een nadere uitleg gevraagd.

Artikel 17

Lid 1: “In eerste instantie zal de accountant nagaan welke verplichtingen op zijn cliënt rusten”. Is het reëel te veronderstellen dat deze plicht bij de accountant ligt? Waar liggen de grenzen? Verwezen wordt naar de Fundamentele bezwaren.

Lid 2: Hier ontbreekt de beoordeling bedoeld in artikel 16. Een en ander betekent dat niet wordt beoordeeld of het management actie neemt, hetgeen wel van de accountant mag worden verwacht.